talouspäällikkö Timo Tähtinen 31.5.2022

Ympäristöministeriön toimintaa koskevat LTAE II esitykset

Lisätalousarviossa esitetään merkittäviä määrärahoja vihreää siirtymää ja huoltovarmuuden lisäämistä tukeviin toimiin. Ympäristöministeriön osalta esityksien yhteenlaskettu summa on noin 120 milj. euroa.

Vihreän siirtymän luvitus-kokonaisuus

Varautumisen ministeriryhmä päätti 7.4. että Vihreän siirtymän investointeja vauhditetaan valmistelemalla niitä koskevien investointien määräaikainen etusija lupakäsittelyissä. Yhteydenpitoa ja tiedonvaihtoa viranomaisten kesken tiivistetään lainsäädännön muutoksilla. Voimavaroja lisätään lupa- ja muihin hallinnollisiin menettelyihin ja digitalisaatioon. Valmistellaan ehdotus ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain muuttamiseksi siten, että tiettyjä vihreän siirtymän investointeja koskevien ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupahakemusten käsittely saisi määräaikaisesti 2022- 2025 etusijan aluehallintovirastojen lupa-asioiden käsittelyssä. Laki on lausunnoilla. Aluehallintovirasto antaisi etusijan DNSH-periaatteen huomioiville uusiutuvan energian, vähähiilisen vedyn valmistuksen, hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen sekä akkuklusterin hankkeille. (YM). Samalla valmistellaan säännökset, joilla priorisoidaan samoihin hankkeisiin kohdistuvien valitusasioiden käsittely hallinto-oikeuksissa vuosina 2023 - 2027.

LTAE II:ssa vihreän siirtymän investointien lupamenettelyjä vauhditetaan voimavaroja lisäämällä:

- ELY-keskukset**: 2,05 Me**. Määrärahat TEM-momentilla 32.01.02 ELYjen toimintamenot. Talousarvion tai lisätalousarvion kautta saatujen lisämäärärahojen kohdentaminen/resurssijako tehdään ympäristöministeriön jakoesityksen mukaisesti ELY–keskuksittain.
- Aluehallintovirastojen toimintamenot**: 1,05 Me**. Määrärahat VM momentilla 28.40.01 Aluehallintoviranomaisten toimintamenot.
- Avustukset kunnille ja maakuntien liitoille vihreän siirtymän viranomaiskäsittelyihin ja selvityksiin: **0,75 Me. (**35.20.37 Vihreän siirtymän investointien vauhdittaminen kunnissa ja maakunnissa:
- Valtakunnalliset tuulivoimaselvitykset ja tuulivoiman vauhdittaminen: 1 Me. 35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot.

Kotitalouksien vihreää siirtymää vauhdittavat määrärahat

Fossiilisista polttoaineista, ml. maakaasusta, luopumista nopeutetaan öljy- ja kaasulämmityksestä luopumista nopeuttamalla, sähköautojen latausinfran rakentamista vauhdittamalla ja asuinrakennusten energiaremontteihin kannustamalla. Kaikissa em. tukijärjestelmissä on runsaasti kysyntää, johon talousarviossa 2022 olevat määrärahat eivät ole riittävällä tasolla.

- mom. 35.20.52 Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen: **20 Me**.
- mom. 35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi: **40 Me**. Kaasusta luopuminen ehdotetaan lisättäväksi tuen perustaksi, jonka osalta ehdotus, että tulee taannehtivasti voimaan 7.4.2022-. Tukien myöntämisessä ollut pitkä jono, jonka purkamiseksi esitetään **2,3 Me** myöntämisresursseihin.
- mom. 35.20.60. Siirto Valtion asuntorahastoon: Asuinrakennusten energia-avustukset: **20 Me**.
- mom. 35.20.60. Siirto Valtion asuntorahastoon: Matalalämpöisen kaukolämmön tuki **10 Me**. Asetus valmisteilla.

Kuntien, seurakuntien ja yhdistysten kiinteistöjen öljy- ja kaasulämmityksestä luopuminen

Mom. 35.20.34. Avustukset kuntien, srk. ja yhdistysten kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen: **9,86 Me**. Tuki kunnilla 30 %, jos on liittynyt energiatehokkuussopimukseen, 35 %.

Ravinne- ja energiaomavaraisuuden parantaminen ravinteita kierrättämällä

35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen: **15 Me**. Tuetaan ravinteiden kierrätyksen ja talteenoton investointi- ja TKI-hankkeita, liittyy usein yhdyskunta jätteisiin ja vedenpuhdistamoihin. Huom. erillinen word-muistio asiaan liittyen.

Vihreän siirtymän investointien takausjärjestelmä

InvestEU takausohjelman takausvaltuuden korotus, **+15 Me**, jolloin takausvaltuus olisi yhteensä 50 Me. Neuvottelut komissio/EIB kanssa käynnissä. Arvioidaan mahdollistavan 400 – 600 Me lainoitusta vihreään siirtymään, esim. asuinrakennusten energiakorjauksiin.

Ilmastolainsäädännön määrärahat

Ilmastolaki I liittyen: 0,2 Me Ilmastovuosikertomuksen kehittäminen, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimeenpano ja saamelaisen ilmastoneuvoston toiminta.